

Tisková zpráva Národní referenční laboratoře pro HIV/AIDS

Trendy vývoje a výskyt HIV/AIDS v ČR v roce 2013

Praha 31.1.2014 Od roku 2002 je v ČR zaznamenáván každoročně výrazný nárůst výskytu infekce HIV. V roce 2002 bylo u občanů ČR a cizinců s dlouhodobým pobytem (rezidentů) nově zjištěno 50 případů infekce HIV, v roce 2013 to bylo již 235 případů, což je o 23 více než v roce 2012 a je to dosud nejvyšší roční výskyt v ČR (graf 1). V relativním vyjádření představuje tento počet výskyt 2,2 případu na 100 000 obyvatel. Za nárůstem počtu případů stojí především přenos mezi muži majícími sex s muži, který představuje v roce 2013 76,6 % nových případů HIV. Podíl heterosexuálně přenesených infekcí činil v roce 2013 18,7 % a 2,6 % nových případů bylo zaznamenáno u injekčních uživatelů drog. Z celkového počtu nových případů tvoří ženy 10,2 %.

Mezi nově infikovanými je 211 mužů a 24 žen. Relativní zastoupení žen od r. 2004 výrazně pokleslo, absolutní počty nakažených žen se výrazně nemění. (graf 2) Průměrný věk nakažených mužů a žen je 35 let, resp. 38 let s věkovým rozpětím od 18 do 64 let u mužů, a od 21 až 60 let u žen.

Při zjištění HIV infekce bylo 159 (68,7 %) infikovaných v asymptomatickém stadiu, 41 (17,4 %) ve stadiu akutní infekce a pozdní záchyty představuje 14 (6,0 %) nemocných ve stadiu symptomatickém non-AIDS a zejména 21 (8,9 %) s onemocněním AIDS. (graf 3) Více než polovina nových případů uvádí obvyklé bydliště v Praze (52,3 %) dalších 9,4 % je ve Středočeském kraji. Při relativním vyjádření zohledňujícím počet obyvatel (graf 4) dominuje Praha (9,9 případu na 100 000 obyvatel), následují kraje Pardubický (1,7), Středočeský (1,7), Jihomoravský (1,4) a Liberecký (1,4). Dominující výskyt v Praze odpovídá dlouhodobému vývoji.

Ze 235 nových případů HIV infekce v roce 2013 bylo 65 rezidentů (27,7 %) zejména ze Slovenska (19) a Ukrajiny (10), dále z Polska (8), Ruska (5), Vietnamu (5). Podíl rezidentů se v posledních letech pohybuje mírně po úrovni 30%. (graf 5)

Přenos sexuální cestou je stále hlavní cestou infekce v ČR (95,3 % případů v roce 2013), přitom 180 (76,6%) nových případů bylo zjištěno u mužů majících sex s muži (z nich 4 byli rovněž injekční uživatelé drog). (graf 6) Vysoký podíl homo/bisexuálního přenosu je dlouhodobě dominantním rysem výskytu HIV infekce v ČR. K heterosexuálnímu přenosu infekce došlo u 22 mužů a 22 žen. Podíl přenosu prostřednictvím injekčního užívání drog je v ČR na rozdíl od přenosu sexuálního dlouhodobě nízký. (graf 7) V roce 2013 byl tento způsob přenosu zjištěn u 4 mužů a 2 žen. U 5 infikovaných zůstal způsob přenosu zatím neobjasněn, hlavně proto, že se nedostavili do AIDS centra.

Při povinném skríninku dárců krve nebo plazmy bylo v roce 2013 zjištěno 5 případů HIV infekce. (graf 8) Skrínink gravidních žen nově zachytil 3 HIV pozitivní ženy (graf 9). HIV

pozitivním matkám se v roce 2013 narodilo 16 **dětí**, z toho 11 matek při otěhotnění vědělo o své HIV pozitivitě a u 5 byla HIV pozitivita zjištěna až při skríninku v průběhu těhotenství.

Bylo zjištěno 25 nových případů **onemocnění AIDS** (11 u občanů ČR, 14 u rezidentů), z toho 21 u pacientů s HIV pozitivitou prokázanou až v roce 2013. **(graf 10)** Bylo zaznamenáno 9 úmrtí ve stadiu AIDS a 6 úmrtí nemocných s HIV z jiné příčiny. Výrazně roste počet osob žijících s HIV/AIDS, a proto rostou i počty těch, kteří potřebují antiretrovirovou léčbu. **(graf 11)**

Kromě dosud uvedených počtů bylo 20 nových případů HIV zjištěno u cizinců s krátkodobým pobytem v ČR **(graf 12)** (z toho Rusko 4, Ukrajina 3, Ghana 2, Německo 2, Slovensko 2).

Kumulativní data od roku 1985

V období od zahájení sledování infekcí HIV, tj. od 1.10.1985, do 31.12.2013 bylo v ČR celkově zjištěno 2122 případů HIV positivity u občanů ČR (1681) a rezidentů (441), z toho bylo 1764 (83,1 %) mužů a 358 (16,9 %) žen. U 399 z nich (326 mužů, 73 žen) došlo k rozvinutí onemocnění AIDS. Z 2122 pacientů 284 (13,4 %) již zemřelo, přičemž 199 úmrtí bylo ve stadiu AIDS (49,9 % ze všech nemocných s AIDS) a 85 z jiné příčiny. **(tabulka 1 a 2)**

Kontakty:

RNDr. Vratislav Němeček, CSc., vedoucí Národní referenční laboratoře pro HIV/AIDS, Státní zdravotní ústav

Kontakt: nemecek@szu.cz

RNDr. Marek Malý, CSc., oddělení biostatistiky a informatiky, Státní zdravotní ústav

Kontakt: mmaly@szu.cz

MUDr. Hana Zákoucká, vedoucí oddělení sexuálně přenosných infekcí, Státní zdravotní ústav

Kontakt: hana.zakoucka@szu.cz